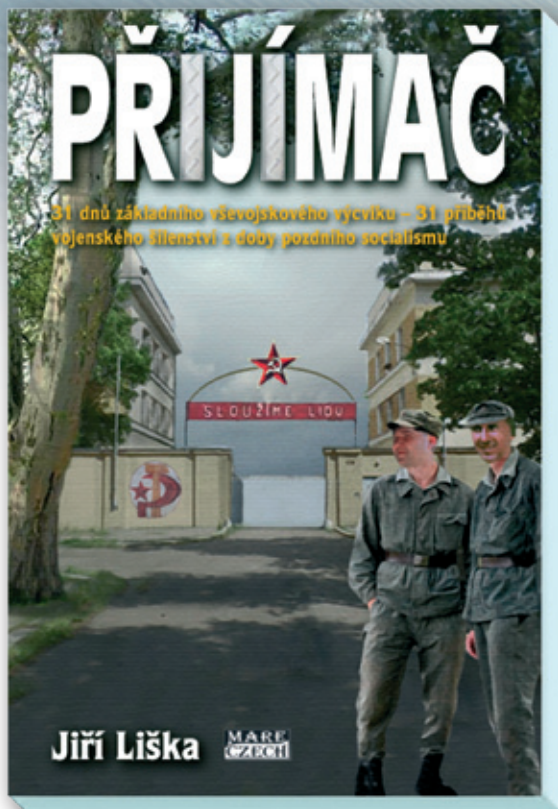

MARE CZECH

Nakladatelství Mare-Czech představuje titul:

Jiří Liška

Přijímač

počet stran 230

vazba brožovaná

běžná cena 299 Kč včetně DPH

naše cena 264 Kč včetně DPH

cena K“M“K 239 Kč včetně DPH

ISBN 978-80-86930-65-7

Vydal Jiří Liška

v nakladatelství Mare-Czech

v edici VLNA

Publikace vyšla v prosinci 2014, informace a objednávky na adrese nakladatelství:
nakladatelství@mare-czech.cz, www.mare-czech.cz.

Distribuci zajišťuje Kosmas, s.r.o.: <http://www.kosmas.cz/>.

Více o titulu na: <http://www.mare-czech.cz/naklweb/knihovna/MK-Prijimac.pdf>

Z předmluvy:

Vážený čtenáři, pokud jste si zakoupil tuto knihu, soudím, že jste nejspíš muž, který byl za minulého režimu na vojně, a alespoň trochu to na Vás zanechalo následky, ať už jakékoli. V tom případě je ale naprosto zbytečné Vám cokoli blíže vysvětlovat. Může se ale také stát jiný případ, jste muž či žena, co o vojně za socialismu jen slyšel/a, a v tom případě bych považoval za velmi užitečné osvětlit alespoň základní pojmy z vojenství, historie a politicko-historických souvislostí, které se vážou k zmíněnému období, tedy době, kdy měl socialismus u nás před sebou poslední čtyři roky, ale ještě o tom nevěděl. Bez toho by se mohlo stát, že by text byl místy nesrozumitelný.

Celá kniha je psána jazykem, který se užíval v 80. letech minulého století. Pokud jsou postavy jiné národnosti, vyjadřují se zde tak, jak opravdu mluvily, tedy včetně krajových specifik a nářečí. ČSSR v tehdejší době byla totiž jazykově velmi pestrá, poněkud se zapomíná, že vojna byla jedno z mála míst, kde docházelo k přímé jazykové konfrontaci. Předem se omlouvám za nespisovný jazyk, je však použit pouze tam, kam patří. To samé platí o autentických termínech např. pro menšiny, které se z dnešního pohledu mohou jevit jako politicky nekorektní, o vulgarismech, kterých je tu dost, ale vězte, že jich bylo použito jen v nezbytně nutné míře, ve skutečnosti jich bylo podstatně více a podstatně horších. Ale úplně bez nich by to opravdu nešlo, tato mluva byla pro vojnu a vojáky tak typická, že jinak by text vyzněl pro ty, co na vojně byli (a není jich ve společnosti málo), naprosto nevěrohodně, až směšně. Stejně jako kdysi působil agitační pořad armádní redakce Československé televize o armádě „Azimut“.

Pokud se v textu vyskytují slova, která jsou specifická pro vojenské prostředí tehdejší doby (tolik typické zkratky, vojenský slang, vojenské technické pojmy, ale i historické postavy, o kterých se dnes už nemluví, protože není proč, ale tehdy byly velice významné), či dnes málo používané hovorové výrazy, které nemusí být zřejmé těm, co na vojně nebyli a mladé generaci, jsou vysvětleny na těžce stránce pod čarou.

Ukázka:

Vtom se ale stane něco naprosto neočekávaného. Za zatáčkou silnice před náma slyšíme zvuk motoru, řidič gazíku silně znervózní a vyrazí, aby předjel naši jednotku a zařadil se do své poloviny vozovky. Jenže Timko, jak je ožralej a silně se vyklání z okna, možná to je i stavem vozidla, kdo ví, nějakou shodou okolností uvolní západku dvěří, ty se samozřejmě otevrou a Timko se veze na nich. Lekne se, zařve, a řidič instinktivně prudce zabrzdí. Tím se ale stane to nejhorší, co se mohlo stát. Nadporučík, kterej se „veze“ ohnutej v pase na otevřenejch dveřích, se rozjede bleskově rychle kupředu, dveře v pantech hrozivě zaskřípou, ale vydrží, a Timko je prudce vymrštěnej dopředu po hlavě na silnici před auto. Není důležitý to, jak daleko letěl vzduchem, ale spíš to, že se to celý událo rychle. Jak je nadporučík ožralej, nestačí zareagovat, a padá po hlavě z vejšky na vozovku, a to nikdy nemůže dopadnout dobře. Ozve se dutá rána, Timko se rozplácne na silnici a všichni čekají, co bude dál. Jenže ještě tu je to auto, který mezitím vyjelo za zatáčkou. Řidič, kterej naprosto nemoh tušit, co je tu za šílenou překážku, jakmile spatří gazíka, začne zběsile brzdit a všichni napjatě čekáme, jak to dopadne. Už od začátku je jasný, že to neubrzdí, jde spíš o to, jaký budou škody. Jestli se jeho auto jenom ťukne s gazíkem, nebo to do něj narve natvrdo, nebo přejede ležícího Timka, a nebo ještě k tomu trefí některý kluky vepředu. Ti naštěstí duchapřítomně naskáčou do příkopu, ale Timko zůstane ležet na zemi jako bezmocná oběť. Vypadá to dost dramaticky, řidič brzdí, co to jde, pochopitelně dostává smyk a auto tancuje skoro přes celou vozovku sem tam, jen aby se nepřetočilo zadkem dopředu, nebo dokonce neotočilo na střechu! To by mohlo udělat spoustu paseky kolem sebe, a rota vojáků, no nic moc... Dopadne to docela dobře, řidič to skutečně neubrzdí, ale výrazně zpomalil a trefuje vlastně ten nejlepší cíl, co moh – gazík. Ozve se rána, sype se sklo, ale každé vidíme, že to nic až tak dramatického nebude. Z nabouraného žigulíku¹ vylezá chlápek něco mezi třiceti a čtyřiceti, v *modračkách*², klasickej vesnickej *pořez*³. Nejdřív se jde podívat na škody na svym autě. Není to nic strašného, ale zase na mávnutí rukou to taky není – rozbitý světlo s blinkrem, zmačkaná mřížka chladiče, zprohejbaná *haubna*⁴ a ohnutej nárazník. Na gazíku vzhledem k masivnímu železnému nárazníku není nic kromě pár škrábanců. Mezitím vyleze taky řidič gazíku a jde se podívat. Chlapík jakmile zjistí, co má za škody, otočí se na vojáka s výhrůžným pohledem a křikne na něj

„Podívej se na to ty magore! Můžeš mi říct, cos tady dělal? Nejradši bych ti rozbil hubu, kdo mi to asi tak zaplatí?“ a nebezpečně se blíží k vojákov, kterej je asi tak o hlavu menší a jen ustupuje.

Ten se zmůže jen na to, že mu řekne

„Já vím, nezlobte se, já jsem jen plnil rozkaz.“

Pořez se viditelně zarazí a tázavě se na něj podívá

„Jakej rozkaz, čípa rozkaz??“

Voják vidí, že to zabralo, tak se nerozpakuje

„Nadporučíka.“

„A kdepa ho máš toho nadporučíka?“

V tu chvíli si všichni uvědomují, že přestali sledovat hlavní číslo. Tedy že ožralej nadporučík lidově demokraticky armády vyletěl po hlavě oknem z terénního vozu. To si uvědomuje i řidič gazíku a jde se podívat, co je s Timkem. Ten leží na silnici, chroptí a cuká sebou. Řidič žigulíku taky na chvíli zapomíná na problémy a houkne směrem k jednotce

„Klucí, děte někdo za zatáčku a dávejte bacha, ať to do nás nenarve ještě další chudák“ a přiskočí k Timkovi.

Zvláštní je, že nikdo z absolventů to neudělal, některý si sedli na mez, některý si zapálili, některý okounějí, co bude dál. Řidič ze žigulíku s řidičem gazíku Timka otočí na záda, ten pohled je docela drsnej, a nejdnoho překvapuje. Timko má komplet zakrvácenej obličej, tržnou ránu u obočí a asi má křeče, protože sebou divně cuká. Oba se rychle domlouvají, že Timka naloží do gazíku a řidič ho odveze do kasáren na ošetřovnu. Když už skoro odjíždí, řidič žigulíku si najednou uvědomí, co se mu stalo s autem, chytne vojáka za uniformu a vyjede na něj

„Hele počkej, takle ne! Ty teď vypadneš, já už tě v životě neuvidím, v kasárnách se se mnou nikdo jako s civilem bavit nebude, a já si ty vopravy zamáznou komplet sám. A přitom to byla jednoznačně tvoje vina!“

Voják zkouší navrhnout, že se pak nějak domluví, ale teď že musí odvézt velitele na ošetřovnu, nebo bude mít průšvih. Pro to ale vesničan nemá nejmenší pochopení, třese s řidičem a křičí na něj

„Tak chlapče, takhle ne, buď se spolu ňák dost rozumně domluvíme, nebo pošlu tady ňákýho kluka zavolat policajty. Ať to vyšetří a můžeš jim to s tím svým velitelem všechno v klidu vysvětlit. Policajti nepochybně zavolají *TAIku*⁵, a až dají tomuhle lampasákovi dejchnout, nepochybuju vo tom, že se jim protočí panenky! A to nemluvím vo tom, že jestli ty seš úplně střízlivej, tak já sem Kačer Donald!“

Řidič gazíku vůbec neví, co má dělat. Peníze nemá, ale z toho, že někoho zavolají, z toho je úplně vedle, protože Timka určitě alespoň částečně doprovázel při jeho vejletech, mezitím, co jsme pochodovali. Tak bere pořeza lehce za paži, jako aby šel stranou. Asi minutu spolu něco řeší, a potom udělají zvláštní věc. Řidič

gazíku jde k autu, nakloní se dovnitř, něco vytahuje, pak to mezi sebou chvíli probírají, a nakonec si vesničan něco strká do zadní kapsy u modraček, ještě za řidičem posílá výstrahu

„Víš, na čem jsme se domluvili, jestli se na mě vysereš, tak si tě najdu, a pak za nic neručím!!“

Sedá do žigulíku, vycouvá, pustí gazík, aby projel, a pak odjede taky. Nato prudce zabrzdí, zacouvá až k nám, stáhne okýnko a povídá

„Kluci, jestli dojde k nějakému svědčení, doufám, že řeknete, jak to bylo, a ne, že všechno zatlučete. Taky sem byl na vojně a doufám, že nejste takový svině, že byste se s těma lampasákama proti mně domluvili, i kdyby vám vyhrožovali!“

Dáme mu najevo, že jsme na jeho straně, on se usměje a říká

„Tak dík“ a spiklenecky po nás hodí okem.

Zůstáváme na silnici sami, jsou asi čtyři odpoledne, a po určité době odpočinku uvažujeme, co dál. Nápadů padají různé – jít do hospody, rozprchnout se po okolí, jako že jsme se ztratili, jít někam a zavolat do kasáren, zůstat tady trčet a čekat, co se stane, vrátit se pomalu do kasáren, apod. Nakonec převládne názor se pomalu vracet do kasáren, protože přeci jen, jsme v přijímači, máme u sebe zbraně, jsme mimo kasárna a kdoví, jak by to kdo moh posuzovat. A dostat se do *basy*⁶ ještě v přijímači, nebo ještě někam dál, to nikdo z nás nechce. Takže vyrážíme a domlouváme se, že pokud by byla někde hospoda, uděláme zastávku, přeci jen, už jsme tu víc jak čtrnáct dní zavřený, za celou dobu jsme neměli ani pivo. Přicházíme do vesnice Strážov, tam je hospoda, ale když kluci chtějí pivo, vrchní odmítne nalejt s tím, že vojákům nenalejvá. Navíc když vidí kvéry, vyhodí nás, a sotva odejdeme, zavolá na nás lítačku. Později se dovídáme, že je to příslušník *PSVB*⁷, a dokonce se říká, že je u *tajnejch*⁸. Urazíme asi kilometr a přijíždí vojenskej gazík, z něj vyskakuje nějaký poručík s červenou páskou na ruce, a nevraživě na nás křikne

„Soudruzi, co to má znamenat? Co se to tu děje?“

Připravujeme:

